

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 6 februari 1931 kl. 3 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1931/1932 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1:a avd.)

A. Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen avlätna, den 3 januari 1931 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1931/1932 har Kungl. Maj:t i avseende å tredje huvudtiteln, innefattande anslagen till utrikesdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden nämnda dag), att dels bestämma antalet ordinarie befattningar i utrikesdepartementet på följande sätt:

Departementet.
[1*.]

Befattningshavare å ordinarie stat för utrikesdepartementet.**A. Diplomatsk eller konsulär personal.**

	Lönegrad.
1 sändebud såsom kabinetssekreterare	A 3
4 utrikesråd såsom avdelningschefer	A 2
7 byråchefer	B 30
7 förste sekreterare	B 26
6 andre sekreterare	B 21
3 förste kanslistar eller kanslistar	B 16
	} eller B 12.

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 kansliråd och chef för arkivet	B 30
1 kamrerare	B 26
1 förste arkivarie	B 24

¹ Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

	Lönegrad.
1 revisor	B 22
1 andre arkivarie	B 21
6 kansliskrivare	B 11
9 kanslibiträden	B 7
1 förste expeditionsvakt	B 7
9 expeditionsvakter	B 5.

Befattningshavare å övergångsstat för utrikesdepartementet.

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

	Lönegrad.
1 legationsråd	B 30
1 förste legationssekreterare	B 26
1 byråsekreterare	B 21.

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
1 portvakt	B 5.

dels godkänna följande ordinarie stater för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1931.

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 409,000
Arvode till speciellt sakkunnig i folkrätt	» 8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m.m., förslagsanslag	» 66,800

Summa kronor 483,800.

Anm. Kabinettssekreteraren äger att såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 6,000 kronor, att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är stadgat.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag

kronor 38,500;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 511,300 kronor, med 11,000 kronor till 522,300 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 1—12 av åberopade statsrådsprotkollet.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att den kanslirådsbefattning, som tidigare i utrikesdepartementets stat varit uppförd för chefen för departementets arkiv och som vid 1926 års riksdag fördes på övergångsstat, nu skulle överflyttas till den ordinarie staten.

Å departementets byrå för arvs- och ersättningsärenden skulle därjämte uppföras en befattning såsom revisor i lönegraden B 22. Till stöd för sitt förslag om befattningens hänförande till nämnda lönegrad har departementschefen i anledning av ett utav allmänna civilförvaltningens lönenämnd framställt yrkande, att befattningen skulle placeras i lönegraden B 21, anfört att dess innehavare knappast syntes kunna påräkna befordran till högre befattning och att särskilda kvalifikationer, icke minst i avseende å språkkunskaper, måste uppställas.

Då byrån för närvarande vore otillräckligt utrustad med arbetskrafter för renskrift och annat arbete av expeditionell natur, har jämväl begärts upp rättandet av en ny ordinarie befattning i lönegraden B 7, avsedd för ett kvalificerat kvinnligt biträde.

Den i ordinarie avlöningsstaten för departementet ingående anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän, nu 386,600 kronor, skulle alltså behöva ökas med 22,428 kronor till 409,028 kronor eller till i avrundat tal 409,000 kronor. Samtidigt skulle emellertid den för övergångsstaten avsedda anslagsposten å 49,900 kronor kunna minskas med 11,460 kronor till 38,440 kronor eller till i avrundat tal 38,500 kronor.

Vad till en början beträffar återuppförandet på ordinarie stat av befattningen såsom kansliråd och chef för utrikesdepartementets arkiv, finner utskottet de av departementschefen härför anförda skälen vara bärande och vill följaktligen förorda detta förslag. Då utskottet alltså tillstyrker Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, sker detta dock under den förutsättningen, att på den blivande innehavaren av tjänsten kommer att ställas det krav, att han ej blott skall äga fullgod skicklighet för utförandet av sedvanliga arkivgörö mål utan även förmåga att verkställa historiskt och historiskt-folkrättsligt utredningsarbete av mera krävande art.

Vad därefter angår frågan om uppförandet å departementets stat av en revisorsbefattning, avsedd för tillgodoseendet av vissa arbetsuppgifter å byrån för arvs- och ersättningsärenden, anser sig utskottet kunna tillstyrka, att en förstärkning av de kamerala arbetskrafterna sker. Utskottet kan emellertid icke dela departementschefens mening, att ifrågavarande befattningshavare skulle komma att bli i saknad av befordringsmöjligheter samt att högre kvalifikationer skulle behöva ställas på honom än som gälla beträffande åtskilliga andra revisorsbefattningar inom statsförvaltningen, som placerats i lönegraden B 21. Utskottet vill ock bringa i erinran, att särskilda förhållanden motiverat placering i lönegraden B 22 av revisorerna hos riksräkenskapsverket. Då innehavaren av ifrågavarande tjänst lär kunna erhålla befordran såväl inom som utom utrikesförvaltningen samt i övrigt några sådana förhållanden, som skulle kunna motivera en placering i lönegraden B 22, icke synas föreligga, har utskottet anslutit sig till lönenämndens förslag om befattningens placering i lönegraden B 21.

Departementschefens förslag om upprättandet av en ny ordinarie befatt-

*Utskottets
yttrande.*

ning i lönegraden B 7 för förstärkning av de kvinnliga arbetskrafterna å byrån för arvs- och ersättningsärenden finner sig utskottet böra tillstyrka.

Enligt av utskottet verkställd omräkning av anslagsposten till avlöningar åt ordinarie tjänstemän skulle densamma behöva ökas från 386,600 kronor med (11,460 + 7,212 + 3,144 =) 21,816 kronor till 408,416 kronor eller till i avrundat tal 408,400 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i utrikesdepartementet på följande sätt:

Befattningshavare å ordinarie stat för utrikesdepartementet.

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

	Lönegrad.
1 sändebud såsom kabinetssekreterare	A 3
4 utrikesråd såsom avdelningschefer	A 2
7 byråchefer	B 30
7 förste sekreterare	B 26
6 andre sekreterare	B 21
3 förste kanslister eller kanslister	B 16 } eller B 12.

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 kansliråd och chef för arkivet	B 30
1 kamrerare	B 26
1 förste arkivarie	B 24
1 revisor	B 21
1 andre arkivarie	B 21
6 kansliskrivare	B 11
9 kanslibiträden	B 7
1 förste expeditionsvakt	B 7
9 expeditionsvakter	B 5.

Befattningshavare å övergångsstat för utrikesdepartementet.

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

	Lönegrad.
1 legationsråd	B 30
1 förste legationssekreterare	B 26
1 byråsekreterare	B 21.

B. Övrig personal.

	Lönegrad.
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
1 portvakt	B 5.;

b) godkänna följande ordinarie stater för utrikesdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1931.

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 408,400
Arvode till speciellt sakkunnig i folkrätt »	8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 66,800
<hr/> Summa kronor 483,200.	

Anm. Kabinettssekreteraren äger att såsom bidrag till representationskostnader åtnjuta ett årligt belopp av 6,000 kronor, att utbetalas i den ordning, som beträffande lön är stadgat.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag

c) höja det ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 511,300 kronor, med 10,400 kronor till 521,700 kronor.

B. Sveriges representation i utlandet.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att dels bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt:

Beskickningar och konsulat.

[2.]

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

11 sändebud	A 3
10 sändebud	A 2
7 generalkonsuler	A 2
6 legationsråd	B 30
3 handelsråd	B 30
8 konsuler	B 30
4 förste legationssekreterare	B 26
9 vicekonsuler	B 26
3 andre legationssekreterare	B 21
4 andre vicekonsuler	B 21
18 förste kanslister eller kanslister	B 16
	} eller B 12;

dels godkänna följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Stat för avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag.....	kronor	929,300
Expektansarvoden, förslagsanslag.....	»	75,000
		<hr/>
	Summa kronor	1,004,300;

dels godkänna följande stat för ortstillägg, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Stat för ortstillägg.

Belgien, Luxemburg.

Bryssel:

Sändebud..... kronor 5,000

Danmark och Island.

Köpenhamn:

Sändebud..... » 10,800

Legationssekreterare..... » 2,000

Vicekonsul..... » 2,000

Kanslist..... » —

Reykjavik:

Konsul..... » 8,800

Finland.

Helsingfors:

Sändebud..... » 10,800

Legationssekreterare..... » 2,000

Vicekonsul (alternativt med placering i Ryssland)..... » 2,000

Frankrike.

Paris:

Sändebud..... » 30,600

Legationsråd..... » 6,100

Handelsråd..... » 5,700

Kanslist..... » 1,900

Rouen:

Konsul..... » 5,100

Italien.

Rom:

Sändebud..... » 5,800

Letland, Estland, Lithauen.

Riga:

Sändebud..... » 12,000

Tallinn (Reval):		
Konsul.....	kronor	6,600
<i>Nederländerna.</i>		
Haag:		
Sändebud.....	»	11,400
Legationssekreterare.....	»	3,800
Rotterdam:		
Vicekonsul.....	»	3,800
<i>Norge.</i>		
Oslo:		
Sändebud.....	»	10,800
Legationssekreterare.....	»	2,000
<i>Polen.</i>		
Warschau:		
Sändebud.....	»	17,400
Kanslist.....	»	1,900
<i>Ryssland, Persien.</i>		
Moskva:		
Sändebud.....	»	30,600
Legationsråd.....	»	6,600
Kanslist.....	»	2,000
Leningrad:		
Konsul.....	»	8,100
<i>Schweiz.</i>		
Bern:		
Sändebud.....	»	7,800
<i>Spanien, Portugal.</i>		
Madrid:		
Sändebud.....	»	9,000
Kanslist.....	»	1,900
<i>Storbritannien och Norra Irland samt Irländska fristaten.</i>		
London:		
Sändebud.....	»	45,000
Legationsråd.....	»	6,600
Legationssekreterare (alternativt med placering vid beskickningen i Paris).....	»	4,800
Kanslist.....	»	2,000
Generalkonsul.....	»	14,400
Vicekonsul.....	»	3,800
Andre vicekonsul.....	»	3,800
Kanslist.....	»	2,000
Dublin:		
Konsul.....	»	10,000

Turkiet, Bulgarien.

Istanbul-Ankara:

Sändebud..... kronor 9,000

Tyska riket.

Berlin:

Sändebud..... » 23,400

Legationsråd..... » 5,100

Handelsråd..... » 5,700

Legationssekreterare (alternativt med placering vid beskickningen i Bern)..... » 3,800

Kanslist..... » 1,800

Hamburg:

Generalkonsul..... » 7,400

Vicekonsul..... » 3,300

Lübeck:

Konsul..... » 4,100

Österrike, Ungern, Jugoslavien.

Wien:

Sändebud..... » 8,800

Amerikas Förenta Stater.

Washington:

Sändebud..... » 35,000

Legationsråd..... » 7,600

Handelsråd..... » 19,200

Kanslist..... » 4,500

New York:

Generalkonsul..... » 18,400

Vicekonsul..... » 6,800

Andre vicekonsul..... » 5,000

Kanslist..... » 4,500

Chicago:

Konsul..... » 12,100

Kanslist..... » 4,500

San Francisco:

Konsul..... » 12,100

Andre vicekonsul..... » 5,000

Kanslist..... » 4,500

Minneapolis:

Vicekonsul..... » 6,800

Omaha:

Vicekonsul..... » 6,800

¹ Ytterligare 1,000 kronor, om kanslisten äger tillräcklig kännedom om landets språk.

Mexico, Cuba, Guatemala, Panama.

Mexico:

Sändebud.....	kronor	22,400
Kanslist.....	»	4,500 ¹

Argentina, Chile, Paraguay, Uruguay.

Buenos Aires:

Sändebud.....	»	36,000
Kanslist.....	»	4,500 ¹

Valparaiso:

Vicekonsul.....	»	6,800
-----------------	---	-------

Brasilien.

Rio de Janeiro:

Sändebud.....	»	30,000
Kanslist.....	»	4,500 ¹

Japan, Kina.

Tokio:

Sändebud.....	»	30,000
Legationssekreterare.....	»	6,600
Kanslist.....	»	4,500 ¹

Peking:

Legationsråd.....	»	12,000
-------------------	---	--------

Shanghai:

Generalkonsul.....	»	19,400
Vicekonsul.....	»	6,600

Australien.

Sydney:

Generalkonsul.....	»	14,400
Kanslist.....	»	4,500

Canada.

Montreal:

Generalkonsul.....	»	16,400
Kanslist.....	»	4,500

Sydafrika.

Kapstaden:

Generalkonsul.....	»	11,400
--------------------	---	--------

Summa ortstillägg kronor 790,900

Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister..... » 4,000

Summa kronor 794,900.

Anm. 1. Sändebuden i Berlin, Bern, Bryssel, Haag, Helsingfors, Istanbul, Köpenhamn, London, Madrid, Oslo, Paris, Rom, Washington och Wien samt generalkonsuln i Hamburg åtnjuta fri bostad.

Till nu nämnda tjänstemän utgår ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings-, resp. konsulathus med följande belopp, nämligen

¹ Ytterligare 1,000 kronor, om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

till sändebudet i Berlin.....	4,000 kronor
» » » Bern.....	1,500 »
» » » Bryssel.....	1,500 »
» » » Haag.....	1,500 »
» » » Helsingfors.....	4,000 »
» » » Istanbul.....	2,000 »
» » » Köpenhamn.....	1,500 »
» » » London.....	3,000 »
» » » Madrid.....	2,000 »
» » » Oslo.....	2,400 »
» » » Paris.....	4,000 »
» » » Rom.....	1,200 »
» » » Washington.....	3,000 »
» » » Wien.....	3,000 »
» generalkonsuln i Hamburg.....	1,600 »

varjämte 5,000 kronor för enahanda ändamål avses för statens fastighet i Leningrad.

Anm. 2. Ortstillägg för beskickningschef, som icke åtnjuter fri bostad, samt för generalkonsuln i Shanghai avser även kostnaden för kanslilokal;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget beskickningar och konsulat, nu 1,661,000 kronor, med 138,200 kronor till 1,799,200 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 12—28 av återopade statsrådsprotokollet.

*Konsulatet
San Francisco m. m.*

Departementschefen har till en början framhållit, att den utomordentliga påfrestning av organisationen, som arvsrådsverksamhetens utvidgning kommit att medföra, drabbat ej allenast vederbörande byrå i utrikesdepartementet utan även vissa av våra utlandsorgan, främst de lönade konsulaten i Nordamerika, där det stora flertalet arvsärenden uppkomme. För möjliggörande av en nödvändig förstärkning av arbetskrafterna har departementschefen till en början förordat upprättande av en befattning i lönegraden B 21 såsom andre vicekonsul vid konsulatet i San Francisco. Kostnaden för denna befattning borde beräknas med belopp, motsvarande lönen i lönegraden B 21, näst högsta löneklassen, d. v. s. 7,212 kronor, jämte ett ortstillägg, som lämpligen borde sättas till samma belopp som det till andre vicekonsuln i New York anvisade, nämligen 5,000 kronor. Vidare har äskats ett belopp av 6,000 kronor, avsett att möjliggöra anställandet av ytterligare ett kanslibitråde vid vicekonsulatet i Minneapolis.

Till vissa vid konsulatet i Nordamerika nu anställda kanslibiträden, vilkas kvarblivande i tjänst befunnits synnerligen önskvärdt, hava smärre arvodesförhöjningar visat sig nödvändiga. Ett belopp av 3,000 kronor har föreslagits för detta ändamål.

Departementschefen har slutligen funnit behov föreligga av en kanslivaktmästare vid generalkonsulatet i New York, för vars avlönande beräknats ett årligt belopp av 5,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser vidare, att de befattningar, som avses för Sveriges diplomatiska representation i de så kallade baltiska randstaterna — Estland, Lettland och Lithauen — samt i Polen överföras till den ordinarie staten för beskickningar och konsulat. En sådan åtgärd har ansetts motiverad av de allt livligare kommersiella och kulturella förbindelser, som uppstått mellan Sverige och ifrågavarande länder. Den för de baltiska randstaterna gemensamma beskickningen i Riga består av ett sändebud och beskickningen i Polen av ett sändebud och en kanslist. Då departementschefen icke ifrågasatt någon ändring av de till nämnda befattningshavare utgående ortstilläggen skulle genomförandet av förslaget ej medföra någon annan kostnadsökning än den, som föranledes därav, att arvoden till tjänstemän å extra stat äro något lägre än lönerna för motsvarande ordinarie tjänstemän. Denna ökning har beräknats till, i avrundat tal, 2,500 kronor.

Beskickningarna i Riga och Warschau.

Kungl. Maj:t har jämväl föreslagit, att å ordinarie staten för beskickningar och konsulat uppföras handelsrådsbefattningar, i lönegraden B 30, vid beskickningarna i Berlin, Paris och Washington. Departementschefen har till en början erinrat om en inom utrikesdepartementet år 1922 uppgjord promemoria rörande handelsattachéinstitutionens utveckling, varuti påvisats, hurusom, med utgångspunkt från nuvarande organisation, handelsattachéerna kunde delas i två väsentligen olika kategorier, nämligen handelsattachéer av grupp 1 och handelsattachéer av grupp 2. Till grupp 1 vore att hänföra de handelsattachéer, som voro anställda i länder, där det svenska näringslivet redan blivit fullt orienterat och där det sålunda icke gällde att upparbeta nya exportmarknader, respektive öppna nya importkällor. Handelsattachén vore här närmast att anse såsom en kommersiell sekreterare eller en kommersiell rådgivare å beskickningen (generalkonsulatet), å vars kansli han i regel arbetade och med vars chef och övriga personal han hade att stå i snart sagt daglig rapport. Resor inom distriktet torde endast undantagsvis förekomma och då merendels i löpande tjänsteärenden. Till grupp 2 åter vore att hänföra de handelsattachéer, som voro anställda i länder av mer kolonial typ. Dylik handelsattaché intoge en väsentligt självständigare ställning än en handelsattaché av grupp 1, och hans huvudsakliga verksamhet varken kunde eller borde vara förlagd till beskickningens (generalkonsulatets) kansli, helst som handelsattachén — för att kunna fylla sin nyssnämnda uppgift — borde i möjligaste mån befinna sig på rörlig fot och beresa sitt distrikt i olika riktningar.

Handelsrådsbefattningar i Berlin, Paris och Washington.

Departementschefen har härefter anfört bland annat följande:

»Den ytterligare erfarenhet, som nu föreligger, har till fullo bestyrkt riktigheten av de uttalanden, som sålunda återgivits. Handelsattachéerna vid våra beskickningar i Berlin, Madrid, Paris och Washington hava blivit alltmer outhärliga för beskickningarnas verksamhet och torde nu kunna sägas fast ingå i dessas organisation. De intaga numera i själva verket en ställning, som i alla avseenden motsvarar den ordinarie beskickningstjänstemannens. De hava sålunda i regel att under beskickningschefens omedelbara ledning handlägga de frågor av kommersiell natur (i stor utsträckning av löpande beskaffenhet), som ankomma å beskickningen, icke minst att införskaffa

de upplysningar om anställningslandets industri och handel, vilka jämlikt meddelade instruktioner åligga densamma. Den väsentliga skillnaden mellan dessa handelsattachébefattningar och de övriga synes för övrigt hava i viss mån stått klar för vederbörande redan vid den tid, då de först rekryterades, ty man har jämsides med fordringarna på kunskaper och erfarenhet i kommersiella ting även tillgodosett de krav på administrativ och expeditionell träning, som måste uppställas på en ordinarie tjänsteman. Tack vare detta förhållande har man också vid behov kunnat förordna dylika handelsattachéer att temporärt förestå vederbörande beskickningar. Den ställning inom administrationen, som man ansett sig böra giva dem, har markerats genom tilldelande åt dem av handelsråds namn.

Det synes mig nu vara på tiden att draga konsekvenserna av den utveckling, som institutionen efter hand undergått, genom att överföra de handelsattachéer, vilka sålunda fått karaktären av beskickningstjänstemän, till den ordinarie staten för beskickningar och konsulat såsom handelsråd vid vederbörande beskickningar. En sådan åtgärd torde för övrigt stå i klar överensstämmelse med utvecklingen ej blott av själva handelsattachéinstitutionen utan även av utrikesförvaltningens kommersiella verksamhet överhuvud. Genom att i den ordinarie tjänstemannakåren fast införliva dessa handelsrådsbefattningar, skulle man ytterligare accentuera och befästa den inriktning på kommersiella och näringspolitiska uppgifter, som i enlighet med icke minst riksdagens intentioner varit vägledande för senare tiders organisatoriska åtgärder i avseende å utrikesförvaltningen. Denna utveckling fick för tio år sedan ett uttryck i de diplomatiska och konsulära kårernas sammanslagning i ändrade principer för rekryteringen samt i det försöksvisa inrättandet av en speciell handelsavdelning. Ett ytterligare steg, och ett avgörande sådant, togs år 1928 i och med handelsavdelningens införlivande med den ordinarie staten för utrikesdepartementet och de handelspolitiska ärendenas överförande till denna avdelning. Mot denna bakgrund synes det mig i hög grad oegentligt, att tjänstemän, vilka i så stor utsträckning som handelsattachéerna vid våra beskickningar tagas i anspråk för en av utrikesdepartementets centralaste uppgifter, nämligen handelstraktats- och andra viktiga handelspolitiska förhandlingar, alltjämt skola hava ställningen av icke-ordinarie befattningshavare.»

I fråga om förslagets ekonomiska innebörd har departementschefen anfört följande.

»Den av mig nu föreslagna åtgärden skulle icke medföra någon utgift för statsverket. Ortstilläggen till de ifrågasatta handelsrådsbefattningarna torde böra så avpassas, att handelsråden vid övergången till den nya ordningen komma att bibehållas vid samma löneförmåner, som nu utgå till vederbörande handelsattachéer. Att det oaktat anslaget beskickningar och konsulat måste tillföras ett något högre belopp, än vad som avdrages å vederbörande anslag till handelsattachéer, beror därpå, att handelsråden i egenskap av ordinarie befattningshavare författningssenligt skulle åtnjuta ett för år räknat omkring 1,150 kronor mindre belopp i dyrtidstillägg än vad som nu utgår till handelsattachéerna jämlikt beräkningsgrunderna för sådana befattningshavare, å vilka avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 270/1925) icke är tillämpligt; å andra sidan minskas emellertid i motsvarande mån medelsbehovet å huvudtitelns anslag till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Med dessa utgångspunkter får jag föreslå, att ortstillägg till de föreslagna handelsrådsbefattningarna uppföras med 5,700 kronor åt handelsråden i Berlin och Paris samt med 19,200 kronor åt handelsrådet i Washington. Till sistnämnda befattningshavare skulle visserligen sålunda komma att utgå ett ortstillägg.

som avsevärt överstege det ortstillägg, som utgår till legationsrådet vid samma beskickning. Härvid är emellerid att märka, att ortstillägget för legationsrådet icke undergått någon reglering sedan före världskriget samt att till denne befattningshavare därjämte utgår extra ortstillägg, vilket ej skulle behöva ifrågakomma för handelsrådet.»

Under erinran att 1930 års riksdag beslutat inköp av beskickningshus i *Beskickningen i Haag*. Haag, varigenom bostad förvärvats åt sändebudet i nämnda stad, har departementschefen funnit att en mot denna förmån svarande nedsättning av sändebudets ortstillägg i sedvanlig ordning borde vidtagas, eller från nuvarande 17,400 kronor till 11,400 kronor.

För bidrag till uppvärmning och belysning av ifrågavarande fastighet har departementschefen beräknat ett belopp av 1,500 kronor för år, för vilket ändamål någon ökning dock ej ansetts behöva ifrågasättas i vederbörande anslag (ordinarie förslagsanslaget till uppvärmning, belysning m. m.).

Slutligen hava i förslaget till stat för ortstillägg jämlikt numera konsekvent genomfört språkbruk städerna Reval och Konstantinopel benämnts, den förra Tallinn och den senare Istanbul.

De under denna punkt gjorda framställningarna skulle nödvändiggöra ökning av förevarande anslag med följande belopp:

A. Löner:

2 befattningar i lönegraden A	2 à 15,000.....	kronor	30,000	
3 » » »	B 30 » 11,460.....	»	34,380	
1 befattning » »	B 21.....	»	7,212	
1 » » »	B 16 eller B 12.....	»	5,676	77,268

eller, i avrundat tal, kronor 77,300.

B. Ortstillägg:

Riga, Tallinn, Kovno:		kronor	12,000	
Sändebud.....				
Warschau:		»	17,400	
Sändebud.....		»	1,900	
Kanslist.....				
Paris:		»	5,700	
Handelsråd.....				
Berlin:		»	5,700	
Handelsråd.....				
Washington:		»	19,200	
Handelsråd.....				
San Francisco:		»	5,000	66,900
Andre vicekonsul.....				

Summa 144,200

Avgår å ortstillägget till sändebudet i Haag kronor 6,000

återstår kronor 138,200.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förslag om anställandet av en andre vice konsul vid konsulatet i San Francisco samt om anvisandet av 6,000 kronor för avlöande av ytterligare ett kanslibitråde vid vicekonsulatet i Minneapolis ävensom 3,000 kronor för avlöningsförhöjningar åt kanslibiträden vid vissa konsulat i Nordamerika, har utskottet funnit sig böra tillstyrka.

För bedömandet av behovet av kanslivaktmästare vid generalkonsulatet i New York har utskottet från utrikesdepartementet införskaffat följande uppgifter rörande generalkonsulaten i London, Hamburg och New York:

	London	Hamburg	New York
In- och utgående skrivelser från respektive till utrikesdepartementet	1,829	477	2,389
Övriga	11,864	4,843	18,196
Tjänstemän A 2—B 16	4	2	4
Attachéer	2		1
Skrivbiträden	7	2	6
Kanslivaktmästare	2	1	
Summa personal	15	5	11

Då av ovanstående uppgifter synes framgå, att anställandet av den föreslagna kanslivaktmästaren vid generalkonsulatet i New York är av behovet påkallat, har utskottet icke ansett sig böra framställa någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Vad angår framställningen om uppförandet av beskickningarna i Riga och Warschau å ordinarie stat, finner sig utskottet icke böra motsätta sig densamma.

I fråga om Kungl. Maj:ts förslag om uppförandet å ordinarie stat av handelsrådsbefattningar i Berlin, Paris och Washington har utskottet väl funnit det vara i viss mån tvivelaktigt, huruvida den föreslagna anordningen kan anses vara i alla hänseenden fullt lämplig. Då emellertid onekligen, såsom departementschefen anført, åtskilliga skäl tala för förslagets genomförande, har utskottet i allt fall ansett sig böra tillstyrka detsamma. Beträffande ortstilläggen åt handelsråden i Berlin och Washington vill utskottet dock föreslå den förändringen i Kungl. Maj:ts förslag, att å den ordinarie staten för ortstillägg för dessa handelsråd upptagas allenast samma belopp, som enligt staten utgå till legationsråden å nämnda orter. För att Kungl. Maj:t emellertid skall kunna lämna erforderlig förstärkning av ortstilläggen i form av extra ortstillägg, har samtidigt anslaget till extra ortstillägg föreslagits höjt med 10,000 kronor.

Den föreslagna regleringen av ortstillägget åt sändebudet i Haag, där staten förvärvat beskickningsfastighet, tillstyrker utskottet.

De förändringar, som utskottet sålunda föreslagit beträffande den ordinarie staten för beskickningar och konsulat, medföra en sänkning i det av Kungl. Maj:t begärda anslaget med (600 + 11,600 =) 12,200 kronor. Anslaget bör följaktligen för budgetåret 1931/1932 upptagas med 1,787,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt:

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

	Lönegrad.
11 sändebud.....	A 3
10 sändebud.....	A 2
7 generalkonsuler.....	A 2
6 legationsråd.....	B 30
3 handelsråd.....	B 30
8 konsuler.....	B 30
4 förste legationssekreterare.....	B 26
9 vicekonsuler.....	B 26
3 andre legationssekreterare.....	B 21
4 andre vicekonsuler.....	B 21
18 förste kanslister eller kanslister.....	} B 16 } eller B 12.;

b) godkänna följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Stat för avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag.....	kronor 929,300
Expektansarvoden, förslagsanslag.....	» 75,000
Summa	kronor 1,004,300.;

c) godkänna följande stat för ortstillägg, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Stat för ortstillägg.

Belgien, Luxemburg.

Bryssel:

Sändebud..... kronor 5,000

Danmark och Island.

Köpenhamn:

Sändebud..... » 10,800

Legationssekreterare..... » 2,000

Vicekonsul..... » 2,000

Kanslist..... » —

Reykjavik:

Konsul..... » 8,800

Finland.

Helsingfors:

Sändebud.....	kronor	10,800
Legationssekreterare.....	»	2,000
Vicekonsul (alternativt med placering i Ryssland).....	»	2,000

Frankrike.

Paris:

Sändebud.....	»	30,600
Legationsråd.....	»	6,100
Handelsråd.....	»	5,700
Kanslist.....	»	1,900

Rouen:

Konsul.....	»	5,100
-------------	---	-------

Italien.

Rom:

Sändebud.....	»	5,800
---------------	---	-------

Lettland, Estland, Lithauen.

Riga:

Sändebud.....	»	12,000
---------------	---	--------

Tallinn (Reval):

Konsul.....	»	6,600
-------------	---	-------

Nederländerna.

Haag:

Sändebud.....	»	11,400
Legationssekreterare.....	»	3,800

Rotterdam:

Vicekonsul.....	»	3,800
-----------------	---	-------

Norge.

Oslo:

Sändebud.....	»	10,800
Legationssekreterare.....	»	2,000

Polen.

Warschau:

Sändebud.....	»	17,400
Kanslist.....	»	1,900

Ryssland, Persien.

Moskva:

Sändebud.....	»	30,600
Legationsråd.....	»	6,600
Kanslist.....	»	2,000

Leningrad:

Konsul.....	»	8,100
-------------	---	-------

Schweiz.

Bern:

Sändebud..... kronor 7,800

Spanien, Portugal.

Madrid:

Sändebud..... » 9,000

Kanslist..... » 1,900

*Storbritannien och Norra Irland samt Irländska fri-
staten.*

London:

Sändebud..... » 45,000

Legationsråd..... » 6,600

Legationssekreterare (alternativt med pla-
cering vid beskickningen i Paris)..... » 4,800

Kanslist..... » 2,000

Generalkonsul..... » 14,400

Vicekonsul..... » 3,800

Andre vicekonsul..... » 3,800

Kanslist..... » 2,000

Dublin:

Konsul..... » 10,000

Turkiet, Bulgarien.

Istanbul-Ankara:

Sändebud..... » 9,000

Tyska riket.

Berlin:

Sändebud..... » 23,400

Legationsråd..... » 5,100

Handelsråd..... » 5,100

Legationssekreterare (alternativt med pla-
cering vid beskickningen i Bern)..... » 3,800

Kanslist..... » 1,800

Hamburg:

Generalkonsul..... » 7,400

Vicekonsul..... » 3,300

Lübeck:

Konsul..... » 4,100

Österrike, Ungern, Jugoslavien.

Wien:

Sändebud..... » 8,800

Amerikas Förenta Stater.

Washington:

Sändebud..... » 35,000

Legationsråd.....	kronor	7,600
Handelsråd.....	»	7,600
Kanslist.....	»	4,500
New York:		
Generalkonsul.....	»	18,400
Vicekonsul.....	»	6,800
Andre vicekonsul.....	»	5,000
Kanslist.....	»	4,500
Chicago:		
Konsul.....	»	12,100
Kanslist.....	»	4,500
San Francisco:		
Konsul.....	»	12,100
Andre vicekonsul.....	»	5,000
Kanslist.....	»	4,500
Minneapolis:		
Vicekonsul.....	»	6,800
Omaha:		
Vicekonsul.....	»	6,800
<i>Mexico, Cuba, Guatemala, Panama.</i>		
Mexico:		
Sändebud.....	»	22,400
Kanslist.....	»	4,500 ¹
<i>Argentina, Chile, Paraguay, Uruguay.</i>		
Buenos Aires:		
Sändebud.....	»	36,000
Kanslist.....	»	4,500 ¹
Valparaiso:		
Vicekonsul.....	»	6,800
<i>Brasilien.</i>		
Rio de Janeiro:		
Sändebud.....	»	30,000
Kanslist.....	»	4,500 ¹
<i>Japan, Kina.</i>		
Tokio:		
Sändebud.....	»	30,000
Legationssekreterare.....	»	6,600
Kanslist.....	»	4,500 ¹
Peking:		
Legationsråd.....	»	12,000
Shanghai:		
Generalkonsul.....	»	19,400
Vicekonsul.....	»	6,600

¹ Ytterligare 1,000 kronor, om kanslisten äger tillräcklig kännedom i landets språk.

Australien.

Sydney:

Generalkonsul.....	kronor	14,400
Kanslist.....	»	4,500

Canada.

Montreal:

Generalkonsul.....	»	16,400
Kanslist.....	»	4,500

Sydafrika.

Kapstaden:

Generalkonsul.....	»	11,400
--------------------	---	--------

Summa ortstillägg kronor 778,700

Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister..... » 4,000

Summa kronor 782,700.

Anm. 1. Sändebuden i Berlin, Bern, Bryssel, Haag, Helsingfors, Istanbul, Köpenhamn, London, Madrid, Oslo, Paris, Rom, Washington och Wien samt generalkonsuln i Hamburg åtnjuta fri bostad.

Till nu nämnda tjänstemän utgår ersättning för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings- resp. konsulathus med följande belopp, nämligen

till sändebudet i Berlin.....	4,000	kronor
» » » Bern.....	1,500	»
» » » Bryssel.....	1,500	»
» » » Haag.....	1,500	»
» » » Helsingfors.....	4,000	»
» » » Istanbul.....	2,000	»
» » » Köpenhamn.....	1,500	»
» » » London.....	3,000	»
» » » Madrid.....	2,000	»
» » » Oslo.....	2,400	»
» » » Paris.....	4,000	»
» » » Rom.....	1,200	»
» » » Washington.....	3,000	»
» » » Wien.....	3,000	»
» generalkonsuln i Hamburg.....	1,600	» ,

varjämte 5,000 kronor för enahanda ändamål avses för statens fastighet i Leningrad.

Anm. 2. Ortstillägg för beskickningschef, som icke åtnjuter fri bostad, samt för generalkonsuln i Shanghai avser även kostnaden för kanslilokal.;

d) höja det ordinarie förslagsanslaget beskickningar och konsulat, nu 1,661,000 kronor, med 126,000 kronor till 1,787,000 kronor.

Arvoden och ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att dels bestämma antalet befattningshavare å extra stat i utrikesrepresentationen under budgetåret 1931/1932 på nedanstående sätt:

Befattningshavare å extra stat i utrikesrepresentationen från och med den 1 juli 1931.

	Lönegrad.
3 sändebud	A 2
2 generalkonsuler	A 2
1 legationsråd	B 30
3 förste legationssekreterare utan fast placering	B 26
3 förste kanslist eller kanslist	B 16 } eller B 12;

dels godkänna följande stat för ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen:

Stat för ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen för budgetåret 1931/1932.

Ortstillägg.

Personal med fast placering:

Tjeckoslovakien.

Prag:

Sändebud..... kronor 9,000

Rumänien, Grekland.

Bukarest:

Sändebud..... » 13,800

Peru, Bolivia, Ecuador, Colombia, Venezuela.

Lima:

Sändebud..... » 34,000

Kanslist..... » 4,500¹

Bogotá:

Legationsråd..... » 18,400

Brittiska Indien.

Calcutta:

Generalkonsul..... » 19,400

Kanslist..... » 4,500

¹ Ytterligare 1,000 kronor för år räknat, om kanslisten äger tillräcklig kännedom i verksamhetslandets språk.

*Nederländska Indien.***Batavia:**

Generalkonsul.....	kronor	19,400
Kanslist.....	»	4,500
Personal utan fast placering:		
3 förste legationssekreterare.....	»	14,000.

Anm. Ortstillägg för ifrågavarande sändebud, generalkonsuler och legationsråd avse även kostnaderna för kanslilokal;

dels ock till arvoden och ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av.. 261,900 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 28 och 29 av åberopade statsrådsprotokollet.

Med hänsyn till det under punkt 2:o) här ovan omförmälda uppförandet å ordinarie stat av beskickningarna i Riga och Warschau har departementschefen ansett, att här ifrågavarande anslag skulle kunna minskas med 64,450 kronor.

Å andra sidan hade emellertid den årliga kostnaden för beskickningen i Lima m. fl. städer, beräknad till 86,670 kronor, påförts anslaget för innevarande budgetår med endast halva beloppet, 43,335 kronor (avrundat till 43,300), och ytterligare 43,335 kronor måste således för detta behov anvisas för budgetåret 1931/1932. Minskningen å förevarande anslag begränsades därför till 21,115 kronor, eller till i avrundat tal 21,100.

Utskottet, som under punkt 2:o) tillstyrkt den gjorda framställningen angående beskickningarnas i Riga och Warschau uppförande å ordinarie stat och icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under förevarande punkt, får hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å extra stat i utrikesrepresentationen under budgetåret 1931/1932 på nedanstående sätt:

Befattningshavare å extra stat i utrikesrepresentationen från och med den 1 juli 1931.

	Lönegrad.
3 sändebud.....	A 2
2 generalkonsuler.....	A 2
1 legationsråd.....	B 30
3 förste legationssekreterare utan fast placering..	B 26
3 förste kanslister eller kanslister.....	B 16
	eller B 12.;

b) godkänna följande stat för ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen:

Stat för ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen för budgetåret 1931/1932.

Ortstillägg.

Personal med fast placering:

Tjeckoslovakien.

Prag:

Sändebud..... kronor 9,000

Rumänien, Grekland.

Bukarest:

Sändebud..... » 13,800

Peru, Bolivia, Ecuador, Colombia, Venezuela.

Lima:

Sändebud..... » 34,000

Kanslist..... » 4,500¹

Bogotá:

Legationsråd..... » 18,400

Brittiska Indien.

Calcutta:

Generalkonsul..... » 19,400

Kanslist..... » 4,500

Nederländska Indien.

Batavia:

Generalkonsul..... » 19,400

Kanslist..... » 4,500

Personal utan fast placering:

3 förste legationssekreterare..... » 14,000.

Anm. Ortstilläggen för ifrågavarande sändebud, generalkonsuler och legationsråd avse även kostnaderna för kanslilokal.;

c) till *arvoden och ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 261,900 kronor.

Extra ortstillägg åt personal å ordinarie och å extra stat i utrikesrepresentationen.

4:o) I anslutning till vad utskottet under punkt 2:o) här ovan anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *extra ortstillägg* åt personal å ordinarie och å extra stat i utrikesrepresentationen för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 360,000 kronor.

[4.]

¹ Ytterligare 1,000 kronor för år räknat, om kanslisten äger tillräcklig kännedom i verksamhetslandets språk.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att med uteslutande *Skrivbiträ-*
 ur riksstaten av ordinarie anslaget till skrivbiträden vid beskickningar och *den vid be-*
 konsulat, i riksstaten under tredje huvudtiteln från och med budgetåret 1931/ *skickningar*
 1932 uppföra ett ordinarie reservationsanslag till skrivbiträden vid beskick- *och konsulat.*
 ningar och konsulat av 405,000 kronor. [5.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 30—32 av återopade statsrådsprotokollet.

Vidkommande det för ifrågavarande ändamål anvisade ordinarie anslaget har departementschefen till en början — efter att hava i ärendet inhämtat riksräkenskapsverkets utlåtande — uttalat, att anslaget från och med nästa budgetår borde givas reservationsanslags natur. Samma förändring har ansetts böra vidtagas i avseende å de ordinarie anslagen till kontorskostnadsersättningar åt lönade konsulter samt till extra biträden och vaktbetjante vid beskickningar och konsulat.

I nyssnämnda av riksräkenskapsverket till utrikesdepartementet den 5 november 1930 avgivna utlåtande har framhållits bl. a. följande:

»För såväl bestämda anslag som reservationsanslag gäller den bestämmelsen, att nettoutgifterna icke få överskrida de i riksstaten anvisade anslagssummorna. Utgifterna å de bestämda anslagen äro avsedda att bestridas under samma budgetår, för vilket anslagen anvisats. Skulle emellertid särskilda omständigheter förorsaka, att utgifterna icke kunnat under budgetåret redovisas å anslagen, har genom kungl. brev den 16 januari 1925, vilket här i avskrift bifogas, medgivits den anordning, som under de senare budgetåren tillämpats för ovan angivna anslag.

Reservationsanslagsbeteckning användes däremot för sådana anslag, vilkas maximikostnader visserligen kunna på förhand bestämmas, men där utbetalningarna kunna antagas icke hinna verkställas under riksstatsåret. De anslag under tredje huvudtiteln, varom det här är fråga, synas, när man på förhand dels kan fastställa den kostnadsram, inom vilken utgifter få verkställas, och dels med säkerhet vet, att utgifterna icke kunna under löpande budgetår i sin helhet redovisas, fördenskull vara typiska reservationsanslag. Den omständigheten att berörda anslag till huvudsaklig del avse avlöningskostnader har intet att betyda vid den ifrågasatta förändringen av anslagsbeteckningen. Riksräkenskapsverket får nämligen erinra om att i riksstaten redan förekomma reservationsanslag, avsedda för dylika utgifter, exempelvis VIII H 5, Allmänna läroverken.

Riksräkenskapsverket har sålunda intet att erinra mot att nu ifrågavarande tre anslag erhålla beteckning såsom reservationsanslag.»

Anslaget till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat är för innevarande budgetår upptaget med 390,000 kronor. Vid beräkningen av anslagssumman för detta budgetår togs i betraktande behovet av ett skrivbiträde vid den från och med den 1 januari 1931 nyupprättade beskickningen i Sydamerika, för vilket kostnaden beräknades till 5,000 kronor för år eller 2,500 kronor för tiden 1 januari—30 juni 1931. För nästkommande budgetår föreligger alltså i detta avseende en ökning i medelsbehovet med 2,500 kronor.

Den föreslagna höjningen av ifrågavarande anslag är vidare motiverad av den under punkt 2:o) här ovan omförmälda framställningen om förstärkning

av personalen vid vissa konsulat i Nordamerikas Förenta stater. Därjämte har framhållits, att vissa löneförhöjningar måst beviljas biträden, som under en längre följd av år kvarstannat i utrikesförvaltningens tjänst. Ett sammanlagt belopp av 15,000 kronor har ansetts erforderligt för nu angivna ändamål.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som under punkt 2:o tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om anvisandet av medel för anställande av ett kanslibitråde vid vicekonsulatet i Minneapolis samt för beredande av avlöningsförhöjningar åt kanslibitraden vid vissa konsulat i Nordamerika, har icke funnit anledning till erinran mot den föreslagna ökningen av förevarande anslag med 15,000 kronor.

Förändringen av anslagsbeteckningen tillstyrkes av utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat, i riksstaten under tredje huvudtiteln från och med budgetåret 1931/1932 uppföra ett ordinarie reservationsanslag till skrivbiträden vid beskickningar och konsulat av 405,000 kronor.

*Kontorskost-
nadsersätt-
ningar åt
lönade kon-
suler.*

[6.]

6:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) hemställer utskottet,

att riksdagen må med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget till kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler, i riksstaten under tredje huvudtiteln från och med budgetåret 1931/1932 uppföra ett ordinarie reservationsanslag till kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler av 103,000 kronor.

*Ersätt-
ningar
till olönade
konsuler.*

[7.]

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att höja det ordinarie förslagsanslaget ersättningar till olönade konsuler, nu 120,000 kronor, med 20,000 kronor till 140,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 32 och 33 av åberopade statsrådsprotokollet.

Den föreslagna höjningen av ifrågavarande anslag har av departementschefen motiverats bland annat därmed, att ersättningar från anslaget måst beviljas olönade konsuler till sammanlagt belopp av 126,060 kronor samt att framställningar dessutom förelåge om höjningar av utgående ersättningar med sammanlagt omkring 25,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som icke känt sig övertygat om behovet av en höjning av förevarande anslag i den utsträckning, som av Kungl. Maj:t föreslagits, har ansett sig icke böra tillstyrka högre anslagsökning än 10,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget ersättningar till olönade konsuler, nu 120,000 kronor, med 10,000 kronor till 130,000 kronor.

8:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *personlig gottgörelse för mistade konsulatavgifter* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Personlig gottgörelse för mistade konsulatavgifter.

[8.]

9:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till attachéer för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 44,000 kronor.

Förstärkning av reservationsanslaget till attachéer.

[9.]

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att uppföra ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer med oförändrat belopp, 40,000 kronor.

Handelsattachéer.

[10.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 34 och 35.

I riksstaten för budgetåret 1930/1931 är upptaget dels ett ordinarie reservationsanslag till handelsattachéer å 40,000 kronor, dels ett till förstärkning av detta anslag avsett extra anslag å 60,000 kronor.

Vid bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 2:o) här ovan omförmälda förslag om uppförande å ordinarie stat av handelsrådsbefattningar vid beskickningarna i Berlin, Paris och Washington skulle medelsbehovet för nu ifrågavarande ändamål komma att minska med det belopp, vilket hittills tagits i anspråk för avlöning av de nuvarande handelsattachéerna vid dessa beskickningar, nämligen 61,500 kronor.

Till kanslisten vid beskickningen i Warschau skulle gottgörelse allttjämt utgå på sätt hittills skett. Departementschefen har därjämte funnit synnerligen önskvärdt, att på motsvarande sätt gottgörelse bereddes en vid beskickningen i Bukarest anställd extra tjänsteman, vilken i likhet med förenämnde kanslist utöver sina vanliga åligganden i stor utsträckning handlade sådana göromål, som å plats, där handelsattaché funnes anställd, bestredes av dylik befattningshavare. Sådan gottgörelse syntes skäligen bära utgå med 3,000 kronor för år räknat.

Medelsbehovet skulle efter avdrag för hittills utgående arvoden till handelsattachéer i Berlin, Paris och Washington uppgå till sammanlagt 41,500 kronor. På grund av förefintlig reservation å det ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer har det för tillgodoseendet av angivna medelsbehov ej syntet erforderligt att för nästkommande budgetår begära ett särskilt anslag till förstärkning av nämnda ordinarie anslag.

Under erinran om det under punkt 2:o) här ovan av utskottet tillstyrkta förslaget om uppförande å ordinarie stat av handelsrådsbefattningar vid beskick-

Utskottets yttrande.

ningarna i Berlin, Paris och Washington och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts framställning i övrigt under förevarande punkt, får utskottet hemställa,

att riksdagen må uppföra ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer med oförändrat belopp, 40,000 kronor.

Avlönande av en socialattaché. 11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att till avlönande av en socialattaché för budgetåret 1931—1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

[11.]

Sedan den 1 juli 1924 finnes endast en socialattaché anställd, med placering i Genève. I riksstaten för innevarande budgetår är till avlönande av denne befattningshavare uppfört ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor, med vilket belopp dylikt anslag utgått alltsedan budgetåret 1926/1927.

Från ifrågavarande tjänsteman, socialrådet E. R. Sjöstrand, har ingått en framställning, vari denne — under framhållande särskilt av de avsevärda representationskostnader, som hans ställning för honom medförde — anhållit att få komma i åtnjutande av löneförbättring. Över denna framställning har delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet på anmodan inkommit med ett yttrande, varur departementschefen återgivit följande:

Bland skälen för sina anspråk på förbättrade löneförmåner framhåller Sjöstrand, att hans befattning medför betydande representationskostnader. Enligt delegationens mening lär detta icke kunna bestridas. Ett flertal stater hålla särskilda representanter vid nationernas förbunds institutioner i Genève, och dessa representanter bilda en kår, i vars umgängesliv Sjöstrand givetvis måste deltaga. Med åtskilliga av internationella arbetsbyråns befattningshavare måste han uppenbarligen också uppehålla sällskapliga förbindelser. Slutligen kan han ej undgå att utöva en ganska vidsträckt gästfrihet gentemot svenskar, som besöka Genève för deltagande i internationella arbetskonferensens och andra officiella sammanträden.

En annan av Sjöstrand berörd omständighet, som synes stödja hans anspråk på löneförbättring, är den, att han i tjänstens intresse tydligen ej alltför sällan bör besöka Sverige för att uppehålla kontakten med hemlandet och kända om dess förhållanden. Då han för dessa besök ej kommer i åtnjutande av någon ersättning, blir detta tillgodoseende av tjänstens intresse för honom ganska betungande.

Vid överläggningen inom delegationen rörande förevarande fråga gavs för övrigt från flera håll uttryck åt den uppfattningen, att Sjöstrand med hänsyn till de förpliktelser, hans befattning måste anses ålägga honom, knappast kan täcka sina levnadskostnader med de löneförmåner, som f. n. komma honom till del.

Delegationen anser sålunda, att de av Sjöstrand framställda anspråken på löneförbättring måste anses berättigade, och får med hänsyn därtill förorda, att honom måtte tillerkännas sådan förbättring med 3,000 kronor. Det till avlönande av en socialattaché å riksstaten anvisade extra reservationsanslaget å 15,000 kr. torde alltså böra höjas till 18,000 kr.

Departementschefen har härefter anfört följande.

»I likhet med delegationen finner jag en ökning av de till socialattachén i Genève utgående avlöningsförmåner välmotiverad, men anser jag, att denna

ökning skäligen bör begränsas till 1,200 kronor för år. Då å ifrågavarande anslag sedan åtskilliga år förefinnes en reservation å kronor 2,484:70, som lämpligen torde böra i första hand tagas i anspråk för möjliggörande av den här förordade ökningen, behöver emellertid denna icke föranleda någon höjning av anslaget för nästkommande budgetår.»

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *avlönande av en socialattaché* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget till extra biträden och vaktbetjän- *Extra biträden och vaktbetjän- te vid beskickningar och konsulat, i riksstaten under tredje huvudtiteln från och med budgetåret 1931/1932 uppföra ett ordinarie reservationsanslag till extra biträden och vaktbetjän- te vid beskickningar och konsulat av 100,000 kronor.* [12.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 36 av åberopade statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål är i riksstaten anvisat ett ordinarie anslag, som för innevarande budgetår uppförts med 95,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna ökningen av anslaget är föranledd av den under punkt 2:o) här ovan omförmälda framställningen om anvisande av medel för avlönande av en kanslivaktmästare vid generalkonsulatet i New York.

Under erinran om att utskottet under nämnda punkt tillstyrkt detta förslag, får utskottet, som ej har något att erinra emot den gjorda framställningen om ändrad beteckning å förevarande anslag, hemställa, *Utskottets yttrande.*

att riksdagen må med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget till extra biträden och vaktbetjän- te vid beskickningar och konsulat, i riksstaten under tredje huvudtiteln från och med budgetåret 1931/1932 uppföra ett ordinarie reservationsanslag till extra biträden och vaktbetjän- te vid beskickningar och konsulat av 100,000 kronor.

C. Internationella byråer m. m.

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att för gäldande av Sveriges andel i kostnaderna under år 1931 för Nationernas förbund för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 392,700 kronor. *Sveriges andel i kostnaderna under år 1931 för Nationernas förbund.*

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 36—40.

Beträffande fördelningen av kostnaderna har församlingen år 1928 beslutat, att de under föregående år gällande provisoriska grunderna skulle tilläm-

[13.]

pas under åren 1929—1932, varefter en reviderad skala, som vore under utarbetande, skulle komma att införas. Enligt den provisoriska skalan beräknades antalet enheter till 986, varav 18 fölle på Sveriges lott. Enligt denna beräkningsgrund och enligt officiellt meddelande från förbundets generalsekreterare den 6 sistlidne november uppginge Sveriges bidrag till förbundet för år 1931 — efter avdrag för ett belopp av 14,528:18 guldfrancs, vilket skulle återbäras till Sverige av överskottet för år 1929, samt för det belopp, vilket skulle återbetalas till Sverige ur byggnadsfonden, 17,698:93 guldfrancs — till 545,333:76 guldfrancs. Sistnämnda belopp motsvarade efter en kurs av 72 öre per guldfrancs 392,640:31 kronor, vilket belopp lämpligen borde avrundas uppåt till 392,700 kronor. Detta medelsbehov har synts departementschefen böra liksom föregående år tillgodoses förmedelst ett förslagsanslag, vilket alltså komme att med 40,000 kronor överstiga det i riksstaten för innevarande budgetår för samma ändamål beviljade anslaget.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts under denna punkt framlagda förslag, får hemställa,

att riksdagen må för gäldande av *Sveriges andel i kostnaderna under år 1931 för Nationernas förbund* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 392,700 kronor.

*Sveriges
representan-
ters del-
tagande i
Nationernas
förbunds
delegerade-
församling.*

[14.]

14:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *Sveriges representanternas deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling* för budgetåret 1931/1932 bevilja ett extra anslag av 35,000 kronor.

*Sveriges del-
tagande i
internatio-
nella kon-
ferenser.*

[15.]

15:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *Sveriges deltagande i internationella konferenser* för budgetåret 1931/1932 bevilja ett extra anslag av 30,000 kronor.

*Permanent
skiljedom-
stolens in-
ternatio-
nella byrå i
Haag.*

[16.]

16:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *Sveriges andel i kostnaderna för permanenta skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

17:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) får utskottet hemställa,

att riksdagen må för gäldande av *Sveriges andel i kostnaderna under tiden den 1 april 1931—den 31 mars 1932 för den internationella Oderkommissionen* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,200 kronor.

Sveriges andel i kostnaderna för den internationella Oderkommissionen.
[17.]

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp för budgetåret 1931/1932 bevilja ett extra anslag av 18,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid 43—45.

Riksdagens interparlamentariska grupp.
[18.]

Såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp beviljade 1930 års riksdag ett extra anslag av 22,000 kronor.

Departementschefen har ansett, att bidrag av statsmedel för ifrågavarande ändamål fortfarande vore påkallat, men att detsamma för nästkommande budgetår borde begränsas till det belopp, som beviljats för vart och ett av budgetåren 1928/1929 och 1929/1930, eller 18,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må såsom bidrag till bestridande av *kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp* för budgetåret 1931/1932 bevilja ett extra anslag av 18,000 kronor.

Utskottets yttrande.

19:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *internationella fredsbyrån i Genève* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 1,000 kronor.

Internationella fredsbyrån i Genève.
[19.]

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att till upplysningsarbete för freden för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 32,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 45—47.

Upplysningsarbete för freden.
[20.]

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehått följande till utskottet remitterade motioner, nämligen

Motioner.

dels en inom första kammaren av herr *C. Lindhagen* väckt motion, nr 177, vari hemställts, att riksdagen ville, under rubriken upplysningsarbetet för freden, för budgetåret 1931/1932

1) anvisa ett extra anslag av enahanda storlek som må beviljas till det frivilliga skytteväsendet;

2) eller om detta ej bifalles ännu, anvisa ett extra anslag för ändamålet av 100,000 kr.;

3) uttala sig för att regeringen till varje höst inom viss termin inforrdrar ansökningar från vederbörande fredsorganisationer, som önska ifrågakomma till fredsanslag, så att regeringen i sin proposition och riksdagen i sitt beslut har något att rätta sig efter i sitt bedömande;

dels en inom andra kammaren av herr *A. Lindman m. fl.* väckt motion, nr 97, vari hemstälts, att riksdagen ville avslå Kungl. Maj:ts framställning om ett extra anslag av 32,000 kronor till upplysningsarbete för freden för budgetåret 1931/1932;

dels ock en inom samma kammare av herr *M. Västberg* väckt motion, nr 129, vari föreslagits riksdagen att besluta *dels* till upplysningsarbete för freden för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 35,000 kronor; *dels* att av detta anslag måtte till Informationsbyrån för fredsfrågor och mellanfolkligt samarbete utgå 25,000 kronor samt för stipendier enligt i motionen anförda grunder 10,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

*Kungl.
Maj:ts
förslag.*

»I 1929 års statsverksproposition hemställdes till riksdagen att — i likhet med vad som skett för närmast föregående budgetår — till Svenska föreningen för Nationernas förbund för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 1,500 kronor. I anledning av en inom riksdagen väckt motion (I: 120) beslöt emellertid riksdagen att för bedrivande av upplysningsarbete för freden för detta budgetår anvisa ett extra anslag av 25,000 kronor, att fördelas av Kungl. Maj:t bland sådana inom fredsrörelsen verksamma sammanslutningar, som prövades vara förtjänta av understöd av statsmedel; Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av ett anslag till Svenska föreningen för Nationernas förbund skulle anses besvarat genom detta riksdagens beslut. Samtidigt beviljade riksdagen — därvid anslutande sig till Kungl. Maj:ts förslag — ett extra reservationsanslag av 1,000 kronor till ett närbesläktat ändamål, nämligen till stipendier åt studerande vid universiteten för studier av Nationernas förbunds verksamhet.

Vid föredragningen av de frågor, som berörde regleringen av utgifterna under tredje huvudtiteln för budgetåret 1930/1931, anförde min företrädare i ämbetet (tredje huvudtiteln, sid. 48), att för de ändamål, till vilka bidrag utgått av det utav 1929 års riksdag anvisade anslaget till upplysningsarbete för freden, enligt hans mening för det påföljande budgetåret medel icke borde av riksdagen äskas i vidare mån, än att anslag begärdes till Svenska föreningen för Nationernas förbund med 3,000 kronor samt ett lika stort belopp äskades såsom bidrag till vid universitet och högskolor bildade studentföreningar för Nationernas förbund.

Inom riksdagen väcktes emellertid en motion (I: 40), vari hemställdes, att riksdagen måtte även för budgetåret 1930/1931 till saklig och objektiv upplysningsverksamhet i fredsfrågan anvisa ett extra anslag av 25,000 kronor att fördelas av Kungl. Maj:t. I vissa andra motioner — I: 72 och II: 209, likalydande, samt I: 214 — yrkades anvisande av anslag till belopp av 100,000 kronor, att utgå enligt vissa i motionerna angivna grunder.

Med anledning av vad sålunda förekommit yttrade riksdagen följande (rd skr. nr 3 A/1930 sid. 21):

'Då de skäl, som föranlett 1929 års riksdag att för upplysningsverksamhet för freden för budgetåret 1929/1930 bevilja ett anslag av 25,000 kronor, alltfortfarande föreligga, synes jämväl för budgetåret 1930/1931 lämpligt belopp böra för ändamålet ställas till förfogande.

Med hänsyn till det betydelsefulla utrednings- och upplysningsarbete i fredsfrågan, som utföres av Informationsbyrån för fredsfrågor och mellanfolkligt samarbete till gagn för samtliga inom freds rörelsen verksamma organisationer, har riksdagen funnit sig böra till understödande av byråns verksamhet bevilja ett belopp av 15,000 kronor.

I fråga om anslaget till övriga fredsorganisationer, som prövas böra komma i åtanke, har riksdagen ej velat bestrida, att det för innevarande budgetår beviljade anslaget av 25,000 kronor kan vara till fullo motiverat. Då emellertid utdelningen av anslag år 1929 mera hade försökets karaktär och åtminstone i ett fall berörde ett tillfälligt ändamål, har riksdagen funnit anslaget i denna del kunna begränsas till 17,000 kronor, alltså sammanlagt en summa av 32,000 kronor.

Beloppet bör, med beaktande av vad ovan anförts i fråga om Informationsbyrån för fredsfrågor och mellanfolkligt samarbete, fördelas av Eders Kungl. Maj:t, därvid riksdagen såsom sin mening vill framhålla, att särskilt sådana sammanslutningar synas böra erhålla understöd, som hava till uppgift att samarbeta med motsvarande organisationer i utlandet.

Med den ståndpunkt, riksdagen sålunda intagit, lär det icke vara erforderligt att särskilda anslag beviljas vare sig till Svenska föreningen för Nationernas förbund eller till vissa studentföreningar för Nationernas förbund.

Det anslag till upplysningsarbete för freden, som av riksdagen beviljats, skulle alltså utgå med 32,000 kronor samt anvisas såsom extra anslag för budgetåret 1930/1931.'

De sålunda för innevarande budgetår anvisade medlen hava disponerats på så sätt, att förenämnda Informationsbyrå för fredsfrågor och mellanfolkligt samarbete tilldelats det av riksdagen angivna beloppet av 15,000 kronor, att 3,000 kronor ställts till ministerns för utrikes ärendena förfogande för att utanordnas såsom stipendier åt studerande vid universitetet samt högskolorna i Stockholm och Göteborg för studier av Nationernas förbunds verksamhet, samt att av återstående 14,000 kronor utdelats följande bidrag, nämligen till Svenska kommittén av världsförbundet för mellanfolkligt samförstånd genom kyrkosamfunden 4,000 kronor, till Svenska freds- och skiljedomsföreningen 1,500 kronor, till Vita bandets centralstyrelse 1,000 kronor, till Svenska sektionen av Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet 2,000 kronor, till Svenska skolornas fredsförening 500 kronor, till Svenska föreningen för Nationernas förbund 4,000 kronor och till Nationaltemplarorden 1,000 kronor.

I en den 22 november 1930 dagtecknad, till Konungen ställd skrivelse har nu Svenska föreningen för Nationernas förbund hemställt om ett statsanslag av 8,000 kronor såsom bidrag till föreningens verksamhet under nästkommande budgetår. Från övriga nyss omförmälda sammanslutningar hava några framställningar om fortsatt statsbidrag ännu icke inkommit.»

Ingen omständighet hade inträffat, som syntes departementschefen vara av beskaffenhet att böra föranleda frångående, i vad angår budgetåret 1931/1932, av vad riksdagen för nu löpande budgetår i här ifrågavarande avseende beslutat.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning frångå Kungl. Maj:ts förslag och anser sig följaktligen böra tillstyrka anvisande av ett extra anslag å 32,000 kronor för budgetåret 1931/1932 till upplysningsarbete för freden. Härav följer, att utskottet avstyrker herr Lindmans m. fl. motion ävensom de av herr Lindhagen och herr Västberg väckta motionerna (I:177 och II:129), i vad de avse anvisande av högre anslag än som äskats av Kungl. Maj:t.

Beträffande användningen av anslaget torde det böra liksom hittills ankomna på Kungl. Maj:t att i anslutning till de synpunkter, som anförts vid denna frågas behandling under 1930 års riksdag, fördela de anvisade medlen. Skulle det vid fördelningen visa sig att möjlighet förefinnes att bereda informationsbyrån för fredsfrågor och mellanfolkligt samarbete något ökat understöd, vill utskottet förorda en sådan åtgärd.

Vad herr Lindhagen i sin motion föreslagit beträffande uttalande från riksdagens sida om infordrande av ansökningar från vederbörande fredsorganisationer, finner sig utskottet böra avstyrka.

Utskottet hemställer alltså,

a) att riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å såväl herrar Lindhagens och Västbergs förenämnda motioner (I:177 och II:129), i vad de avse anvisandet av högre belopp än som av Kungl. Maj:t äskats, som herr Lindmans m. fl. ovanberörda motion (II:97) må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *upplysningsarbete för freden* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 32,000 kronor;

b) att herr Västbergs motion (II:129), i vad den avser fördelningen av till upplysningsverksamhet för freden anvisade medel, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

c) att herr Lindhagens motion (I:177), i vad den icke behandlats under a) härovan, icke må av riksdagen bifallas.

D. Diverse.

21:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 125,000 kronor.

Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.
[22.]

22:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 23) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnader för *förhyrning av fa-*

Förhyrning av fastighet för beskickningen i Moskva m. m.
[23.]

stighet för beskickningen i Moskva m. m. för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 45,000 kronor.

23:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att till bestridande av kostnader för förhyrning av beskickningslokaler i Ankara m. m. för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag av 38,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 50—56 av åberopade statsrådsprotokollet.

*Förhyrning
av beskickningslokaler
i Ankara
m. m.
[24.]*

Departementschefen har till en början erinrat om, att i statsverkspropositionen till nästföregående års riksdag framhållits önskvärdheten av att beskickningen i Istanbul helt eller delvis överflyttades till det turkiska rikets nya huvudstad Ankara. I syfte att erhålla material för bedömande av denna fråga — som redan tidigare varit föremål för övervägande (jfr Kungl. Maj:ts proposition nr 50 till 1928 års riksdag, sid. 56) — anmodades i början av år 1930 dåvarande sändebudet i Turkiet, envoyén G. O. Wallenberg, att inkomma med den utredning, som erfordrades för ett allsidigt belysande av frågan, och att därvid bl. a. lämna en redogörelse för huru övriga i Turkiet företrädde länders representation vore anordnad, med uppgift särskilt, i vad mån den diplomatiska representationen vore förlagd till Istanbul eller till Ankara.

Den sålunda begärda utredningen lämnades av beskickningschefen i skrivelse den 28 maj 1930. Av den redogörelse för organisationen av övriga makters representation i Turkiet, som denna skrivelse innehöller, framginge i första hand, att av de länder, vilka i Turkiet upprättat beskickningar, det övervägande flertalet låtit sig i någon form representera såväl i Ankara som i Istanbul. Vissa länder hade sina beskickningar helt och hållet förlagda till Ankara, i regel i förbindelse med lönad konsulär representation i Istanbul; andra länder åter underhölle i båda städerna permanenta installationer för sina beskickningar; de länder, vilka i likhet med Sverige ännu helt saknade beskickningslokaler i Ankara, bildade en tredje, numera fåtalig grupp.

Efter att hava redogjort för en med ledning av det föreliggande materialet utarbetad tablå, som i stora drag belyste organisationen av olika makters diplomatiska representation i Turkiet har departementschefen i ärendet anfört följande.

»Här återgivna delar av den i förevarande fråga föreliggande utredningen torde ådagalägga, att endast få av de länder, vilkas intressen i Turkiet i omfattning och betydelse äro jämförbara med Sveriges, längre kunnat åtnöjas med den anordning för den diplomatiska representationen i det turkiska riket, som består i att medlemmar av en i Istanbul stationerad beskickning från tid till annan avlägga mer eller mindre kortvariga besök i huvudstaden. Det synes mig vara uppenbart, att denna anordning ej heller för Sveriges vidkommande längre bör bibehållas. Ett effektivt tillgodoseende av våra intressen i Turkiet, vilka under senare år alltmer utvecklats i omfattning och betydelse, torde numera ovillkorligen förutsätta större möjligheter till direkt kontakt med landets regering och centralmyndigheter än som hittills stått till buds. Olägenheterna med den nuvarande ordningen hava redan för ett par år sedan

framhållits av det förutvarande sändebudet i Istanbul och hava nu på ett övertygande sätt understruktis av envoyén von Heidenstam i hans här förut återgivna utlåtande. Jag finner det sålunda synnerligen önskvärt, att åtgärder vidtagas i syfte att en mera stadigvarande representation snarast möjligt anordnas i Ankara.

Vid överbägande av frågan, vilka åtgärder härutinnan som lämpligen borde ifrågasättas, har jag — i likhet med vederbörande sändebud — funnit en fullständig överflyttning av den ifrågavarande beskickningen från Istanbul till Ankara i varje fall för närvarande ej böra komma i fråga. Då enligt vad av utredningen framgår, det närmast är under parlamentssessionen, omfattande en tid av omkring sju månader under perioden oktober—juni, som den ständiga närvaron av en diplomatisk representant i Ankara påkallas, medan däremot under den mellanliggande tiden — då de klimatiska förhållandena föranleda en stor del av de ledande männen inom regering, administration m. m. att söka annan uppehållsort — endast mera tillfälligtvis behov föreligger av beskickningstjänstemännens besök i huvudstaden, har det synts mig vara tillfyllest, att på sätt nu föreslagits antingen beskickningschefen eller legationssekreteraren vid beskickningen uppehåller sig därstädes under förstnämnda tidsperiod.

Det torde emellertid därvid ej rimligen böra ifrågakomma, att vederbörande beskickningspersonal och kansli inlogeras i hotell. Då å andra sidan de ifrågavarande tjänstemännens löneförmåner givetvis ej äro så tillmätta, att de skäpligen kunna förslå till bestridande av installations- och årliga kostnader för kanslilokal, bostad och hushåll å annan ort än den ordinarie stationsorten, kan den partiella överflyttning av beskickningen i Turkiet till Ankara, som jag nu funnit ofrånkomlig, ej genomföras utan att medel anslås för beskickningens installation därstädes, för vilket ändamål hemställan till riksdagen nu torde böra göras om anvisande av ett särskilt anslag under tredje huvudtiteln.

Vid bedömande av frågan om beskickningens förläggning i Ankara torde man hava att taga hänsyn till därstädes rådande exceptionella förhållanden i olika avseenden. När man tager del av den utredning beträffande anordningen av andra länders representation i Turkiet, som envoyén Wallenberg införskaffat och vilken ligger till grund för den tidigare här återgivna tablån, så faller det i ögonen, att den i Ankara förlagda diplomatiska personalen i mycket stor utsträckning beretts bostäder inom vederbörande beskickningslokaler; enligt vad envoyén Wallenberg meddelat har detta i själva verket blivitt en allmänt tillämpad princip. Envoyén Wallenberg har vidare framhållit, att de stater, som i Ankara hade permanenta installationer för sin diplomatiska representation, i allmänhet bekostade möblering ej blott av själva kanslilokalerna, utan även av beskickningschefens samt i många fall också av den underordnade personalens bostäder. Vad andra makter sålunda efter vunnen erfarenhet om de i Ankara rådande förhållandena funnit vara ur statens synpunkt praktiskt och gentemot tjänstemännen skäligt, torde även för vårt lands vidkommande lämpligen böra läggas till grund för eventuella anordningar i avseende å vederbörande beskickningstjänstemäns förläggning i Ankara.

Med hänsyn härtill och då förvärv eller uppförande av särskild beskickningsfastighet i Ankara givetvis ej kan ifrågasättas, synes lokalbehovet därstädes ej lämpligen kunna tillgodoses på annat sätt än genom förhyrande av en med kanslilokal kombinerad bostadslägenhet, som under parlamentssessionen kunde disponeras av den beskickningsmedlem, vilken för tillfället vistades i huvudstaden, och dessemellan alltid kunde stå till disposition vid eventuella kortare besök.

I fråga om kostnaderna för förhyrning av en dylik lägenhet — som torde böra innefatta kanslilokal, bostadsrum för beskickningschefen, legationssekre-

teraren och ett kanslibitråde, minsta möjliga antal sällskapsrum ävensom tjänarum — framgår av den av envoyén Wallenberg förebragta utredningen, att med hänsyn till de höga hyreskostnader, som i allmänhet äro rådande i Ankara, lägre hyresbelopp än omkring 11,000 kronor för år ej torde böra beräknas. Efter undersökning på platsen har envoyén von Heidenstam framlagt en kostnadsberäkning, avseende kostnaderna för en fastighet om tillhopa nio rum jämte tjänarum, som för närvarande vore att hyra för det efter Ankaraförhållanden billiga priset av 6,000 turkiska pund, motsvarande omkring 10,800 kronor för år. I denna beräkning ha upptagits — förutom nyss angivna hyresbelopp — kostnader för följande ändamål av beskaffenhet att böra tillgodoses av det nu ifrågasatta anslaget, nämligen för portvakt, en tjänare, å hyresgäst ankommande underhåll, reparationer och onera samt vatten, värme och lyse, till ett årligt belopp av tillhopa 7,375 turkiska pund, motsvarande omkring 13,300 kronor. Engångskostnaderna för inredning och möblering hava av envoyén von Heidenstam uppskattas till 30,000 kronor, därvid emellertid förutsatts, att fraktkostnaderna för erforderliga transporter från Istanbul bleve särskilt ersatta.

Enligt de sålunda återgivna beräkningarna skulle den här ifrågasatta anordningen i avseende å vår representation i Turkiet föranleda ett årligt anslagsbehov av omkring 24,000 kronor. Även med hänsyn tagen till att efter anordningens genomförande en avsevärd minskning skulle inträda i de av beskickingstjänstemännens resor till Ankara föranledda rese- och traktamentskostnader, måste nämnda summa utan tvivel betecknas såsom relativt hög. Vad först beträffar det däri ingående hyresbelopp, av envoyén von Heidenstam beräknat till 10,800 kronor, bör det givetvis undersökas, huruvida ej möjlighet föreligger till förhyrande av en något mindre fastighet eller lägenhet än den, som legat till grund för sändebudets beräkningar. Med hänsyn till de uppgifter, som föreligga i fråga om de i allmänhet rådande hyreskostnaderna i Ankara, torde man dock, såsom jag förut framhållit, ej kunna hysa någon större förhoppning om erhållande av en lägenhet till billigare pris än det nyss angivna. Vidkommande åter de övriga kostnaderna, så är det givetvis förordat med stor svårighet att utan närmare erfarenhet om förhållandena på platsen bedöma, huruvida och i vad mån de skulle kunna nedbringas under det av envoyén von Heidenstam beräknade belopp. I viss mån skulle detta naturligen kunna ske, därest det skulle visa sig möjligt att förhyra en för ändamålet lämplig lägenhet av något mindre proportioner än den, som i beräkningarna avsetts. Å andra sidan torde förhållandena å fastighetsmarknaden i Ankara vara sådana, att möjligheterna för tillgodoseende av det ifrågasatta lokalbehovet äro mycket begränsade. Med hänsyn härtill och till de exceptionella förhållanden i allmänhet, som ännu äro rådande i Ankara, torde, innan närmare erfarenhet vunnits, skäl ej föreligga att beräkna de kostnader, varom nu är fråga, till lägre belopp än som av envoyén von Heidenstam angivits.

Emellertid är att märka, att vid bifall till det förslag i förevarande fråga, om vars avlåtande till riksdagen jag nu avser göra hemställan, den ifrågasatta nyordningen skulle träda i tillämpning först vid ingången av den nästföljande turkiska parlamentssessionen, d. v. s. omkring den 1 oktober 1931, samt att lämplig lägenhet följaktligen skulle behöva förhyras först från nyss angivna tidpunkt. De kostnader, som skulle föranledas av den nya ordningen och som här beräknats till omkring 24,000 kronor för år, synas mig sålunda kunna för nästkommande budgetår begränsas till 18,000 kronor.

Vad slutligen angår engångskostnaderna för inredning och möblering, finner jag det skäligt, att anslag härtill utgår av statsmedel, men anser jag mig ej kunna förorda sådant anslag till högre belopp än 20,000 kronor. I samband med inredningen eventuellt uppkommande kostnader för transporter från

Istanbul torde böra ersättas av det under tredje huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till flyttningersättning.»

*Utskottets
yttrande.*

Av utskottet tillhandakomna uppgifter, som icke förelågo vid statsverkspropositionens avfattande, framgår, att enligt i Ankara tillämplig praxis erlägges hyra i förskott för två år. På grund härav har från utrikesdepartementets sida framhållits önskvärdheten av att det för här ifrågavarande ändamål begärda anslaget för nästkommande budgetår erhåller förslagsanslags natur.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt och som med hänsyn till förenämnda upplysningar ansett anslaget böra betecknas såsom förslagsanslag, får hemställa,

att riksdagen må till bestridande av kostnader för *förhyrning av beskickningslokaler i Ankara m. m.* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 38,000 kronor.

*Provisoriskt
dyrortstill-
lägg åt vissa
befattnings-
havare i
statens
tjänst och
dyrtidstill-
lägg åt be-
fattnings-
havare i
statens
tjänst.*

24:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar rörande anslag till provisoriskt dyrortstilllägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst (punkt 25) och till dyrtidstilllägg åt befattningshavare i statens tjänst (punkt 26) kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtanden; vilket utskottet velat härigenom för riksdagen

anmäla.

[25 och 26.]

E. Övriga ordinarie anslag.

*Övriga ordi-
narie
anslag.*

25:o) I fråga om övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under tredje huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under tredje huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1931/1932 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 6 februari 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *Olof Olsson*, *O. Bergqvist*, *J. Nilsson* i Malmö, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *N. J. M. Svensson* i Kompersmålå, *E. J. G. Rosén*, *E. A. Lundell*, *C. I. Asplund*, *J. G. Waller* och *C. G. V. Hammarskjöld*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund* i Brattfors, *C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *G. Strindlund*, *B. F:son Holmgren*, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm, *J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp och *K. S. V. Ward*;

med undantag av att i behandlingen av *punkt 1:o*) deltagit herr *K. A. W. Björck* i stället för herr *Olof Olsson*.

Reservationer:

vid *punkt 1:o*) (departementet)

1) av herrar *Lindblad*, *Nilsson* i Gränebo, *Björck*, *Jansson* i Falun och *Strindlund*, vilka anfört följande:

»För den föreslagna åtgärden att å ordinarie stat åter uppföra befattningen såsom kansliråd och chef för utrikesdepartementets arkiv hava enligt vår mening några vägande skäl icke anförts. Då därtill kommer, att 1930 års riksdag principiellt motsatt sig liknande överflyttning i fråga om såväl ecklesiastik- som socialdepartementet, hava vi ansett, att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del.»

2) av herrar *Svensson* i Kompersmålå, *Nilsson* i Bonarp och *Holmgren*, vilka ansett, att utskottets motivering bort hava följande lydelse:

»Vad till en början — — — förorda detta förslag.

Vad därefter angår — — — 408,400 kronor».

vid *punkt 2:o*) (beskickningar och konsulat) av herrar *Lindblad*, *Olof Olsson*, *Nilsson* i Gränebo, *Rosén* och *Strindlund*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Kungl. Maj:ts förslag — — — motsätta sig densamma.

Då tillräckliga skäl icke synas utskottet hava blivit anförda för uppförande å ordinarie stat av handelsrådsbefattningar i Berlin, Paris och Washington, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Såsom en följd härav bör någon ökning icke ske av anslaget till ortstilllägg, medan däremot, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer böra anvisas 60,000 kronor.

Den föreslagna regleringen av ortstillägget åt sändebudet i Haag, där staten förvärvat beskickningsfastighet, tillstyrker utskottet.

De förändringar, som utskottet sålunda föreslagit beträffande den ordinarie staten för beskickningar och konsulat, medföra en sänkning i det av Kungl.

Maj:t begärda anslaget med $(34,380 + 30,600 =)$ 64,980 kronor. Anslaget bör följaktligen för budgetåret 1931/1932 upptagas med i avrundat tal 1,734,100 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat på nedanstående sätt:

Befattningshavare å ordinarie stat för beskickningar och konsulat.

	Lönegrad.
6 legationsråd	B 30
8 konsuler	B 30

b) godkänna följande stat för beskickningar och konsulat, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Stat för avlöning utom ortstillägg.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslags-	
anslag	kronor 894,800
Expektansarvoden, förslagsanslag	» 75,000
	Summa kronor 969,800;

c) godkänna följande stat för ortstillägg, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Stat för ortstillägg.

Frankrike.

Paris:

Legationsråd	kronor 6,100
Kanslist	kronor 1,900

Tyska riket.

Berlin:

Legationsråd	kronor 5,100
Legationssekreterare (alternativt med placering vid beskickningen i Bern)	kronor 3,800

Amerikas Förenta Stater.

Washington:

Legationsråd	kronor 7,600
Kanslist	kronor 4,500
Summa ortstillägg kronor 760,300	
Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister . . .	» 4,000
Summa kronor 764,300	

d) höja det ordinarie förslagsanslaget beskickningar och konsulat, nu 1,661,000 kronor, med 73,100 kronor till 1,734,100 kronor.

vid *punkt 4:o*) (extra ortstillägg).

Samma reserver som vid *punkt 2:o*) hava, under hänvisning till vad de anført under nämnda punkt, ansett, att anslaget till extra ortstillägg bort bestämmas till 350,000 kronor.

vid *punkt 10:o*) (handelsattachéer). *Samma reserver* som vid *punkt 2:o*) hava ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Under erinran om vad utskottet under *punkt 2:o*) anført rörande Kungl. Maj:ts förslag om inrättandet av tre handelsrådsbefattningar, får utskottet hemställa,

- a) att riksdagen må uppföra ordinarie reservationsanslaget till handelsattachéer med oförändrat belopp, 40,000 kronor;
- b) till *förstärkning av nämnda anslag* för budgetåret 1931/1932 bevilja ett extra anslag av 60,000 kronor.

vid *punkt 20:o*) (upplysningsarbete för freden),

1) av herrar *Bergqvist, Svensson* i Kompersmålå, *Lundell, Hammarskjöld, Wiklund, Nilsson* i Bonarp, *Holmgren* och *Persson* i Fritorp, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

- att riksdagen må
 - a) med bifall till herr Lindmans m. fl. ovanberörda motion (II: 97) avslå Kungl. Maj:ts förevarande framställning;
 - b) avslå herr Lindhagens motion I: 177, i vad densamma avser beloppet av anslag till upplysningsarbete för freden, samt herr Västbergs motion II: 129; samt
 - c) avslå herr Lindhagens förenämnda motion i den del densamma icke behandlats under b) här ovan.

2) av herr *Olof Olsson*.

3) av herr *Strindlund*.

Verkliga utgifter.

III. Tredje huvudtiteln. Utrikesdepartementet.

A. Departementet.

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1 Departementschefen, ministern för utrikes ärendena....	40,000	
2 Departementet, <i>förslagsanslag</i>	521,700	
Säger för departementet	561,700	

B. Sveriges representation i utlandet.

1 Beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>	1,787,000	
2 Arvoden och ortstillägg åt personal å extra stat i utrikesrepresentationen, <i>förslagsanslag</i>		261,900
3 Extra ortstillägg åt personal å ordinarie och å extra stat i utrikesrepresentationen		360,000
4 Skrivbiträden vid beskickningar och konsulat, <i>reservationsanslag</i>	405,000	
5 Ekiperingspenningar, <i>förslagsanslag</i>	20,000	
6 Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler, <i>reservationsanslag</i>	103,000	
7 Ersättningar till olönade konsuler, <i>förslagsanslag</i>	130,000	
8 Personlig gottgörelse för mistade konsulatavgifter.....		5,000
9 Attachéer, <i>reservationsanslag</i>	56,000	
10 Förstärkning av reservationsanslaget till attachéer		44,000
11 Handelsattachéer, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
12 Avlöande av en socialattaché, <i>reservationsanslag</i>		15,000
13 Extra biträden och vaktbetjänte vid beskickningar och konsulat, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
Säger för Sveriges representation i utlandet	2,641,000	685,900

C. Internationella byråer m. m.

1 Sveriges andel i kostnaderna under år 1931 för Nationernas förbund, <i>förslagsanslag</i>		392,700
2 Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling		35,000
3 Sveriges deltagande i internationella konferenser		30,000

		Ordinarie anslag nor	Extra anslag Kronor
4	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>		4,
5	Sveriges andel i kostnaderna för den internationella Oderkommissionen, <i>förslagsanslag</i>		1,2
6	Riksdagens interparlamentariska grupp		18,000
7	Internationella fredsbyrån i Genève		1,000
8	Upplysningsarbete för freden		32,
	Säger för internationella byråer m. m.		513,9
D. Diverse.			
1	Rese- och traktementspenningar, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
2	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
3	Underhåll och reparationer av statens fastigheter i utlandet, möbler m. m., <i>reservationsanslag</i>	60,000	
4	Skrivmaterialier, expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	275,000	
5	Telegram- och telefonkostnader, <i>förslagsanslag</i>	135,000	
6	Uppvärmning, belysning m. m., <i>förslagsanslag</i>	50,000	
7	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	30,000	
8	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
9	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige....		125,0
10	Hemliga utgifter	75,000	
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m., <i>reservationsanslag</i>	10,000	
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
13	Förhyrning av fastighet för beskickningen i Moskva m. m., <i>förslagsanslag</i>		45,000
14	Förhyrning av beskickningslokaler i Ankara m. m.		38,000
15	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		* 15,000
16	Dyrortstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>för- slagsanslag</i>		* 190,000
	Säger för diverse	965,000	413,00
	Summa	4,167,700	1,612,80

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.